

NA PÓDIU

Žil s absolventy 20 let

Deset rektorů postupně stanulo v čele naší univerzity za její šedesátiletou historii, pět z nich provázel při promócích a ceremoniích univerzitní pedel Gerhard Geisler.

Žezlo třímal v ruce od roku 1988, tedy od posledního předlistopadového rektora Bohuslava Stříže, do roku 2010, kdy provázel současného rektora Zdeňka Kůse. Zeptali jsme se zkušeného pedela na to, jak se proměňovaly promoce za dvacet let, kdy byl jejich aktérem, i na to, jak se k žezlu a taláru dostal.

Kdo vám žezlo a zkušenosti pedela předával?

Nikdo. Vodítkem mi byla videokazeta s jedněmi promocemi a zbytek jsem se doptal před promoci. S každou další promoci jsem postupně sbíral střípky a zlepšoval se.

Předchůdce vás nechtěl nebo nemohl zaučit?

Nikdy jsem po tom moc nepátral, ale syn pedela, který byl přede mnou, snad emigroval do Ameriky a jeho otec tak musel skončit. Víím jen, že tehdejší kvestorka někoho sháněla jako pedela docela narychlo. Na okolnosti jsem se tehdy neptal.

Být pedelem byla pro vás pocta nebo jste to bral spíš jako úkol nebo povinnost?

Ne, povinnost to nebyla. Bavilo mě poznávat lidi, které jsem kolem promoci potkal. Každý z rektorů a prorektorů k tomu přistupoval jinak. I rektor se musí na promoce nějakým způsobem vyladit. Například pan Kovář přistupoval k promócím s nadhledem a vtípem. Na to rád vzpomínám. Když se promoci nemohl účastnit přímo na pódiu, vidával jsem ho občas v zadu v hledišti. Chtěl být u toho alespoň jako divák.

Asi i pedelové mají prostor na osobité pojetí. Jak jste úlohu pedela pojal vy?

Pedel nemůže být vosková figurína. Pedel musí být v tom, musí se do toho ponořit. Uvolnit se, hlavou sledovat příchodího a doprovodit ho pohledem. Alespoň tak jsem to dělal já. Pedel musí žít na pódiu s těmi absolventy.

Byl jste jediným univerzitním pedelem, s nikým jste se nestřídal?

Když jsem začínal, byly jenom dvě fakulty, pak ale začaly přibývat. Když byly čtyři, býval jsem už dost unavený a začal jsem někoho k sobě hledat. Sehnal jsem Petra Jerjeho z katedry energetických zařízení a střídali jsme se. Pak už jsem začal hledat i náhradu za sebe. Pedelové si hledají pokračovatele sami. A já našel pana Zajíce. „To by mě mohlo bavit,“ řekl a to pro mě byla věta vítězná. Přinesl jsem mu taky kazetu a začal s námi chodit na promoce, aby se přiučil přímo na místě. Pak už převzal žezlo a já ještě stál v zákulisí tak, aby na mě viděl a nepromarnil třeba okamžik, kdy má vstát.

Byl jste pedelem 22 let, zažil jste promoce za bývalého režimu i promoce polistopadové éry, proměnily se za tu dobu v něčem podstatném?

Promoce se liší především projevy zástupců univerzity, které celé události dodávají atmosféru. Po roce 89, jak se proměňovala polistopadová společnost, se v projevech více objevovaly věty jako „musíte se snažit najít uplatnění na trhu práce, musíte se snažit v konkurenčním prostředí“ apod. Do té doby měl každý absolvent místo jisté. A ano, od roku 1993 se hrála jen česká hymna, samozřejmě, a později k ní přibyla ještě hymna Evropské unie.

Nestýskalo se vám po těch 22 let po žezlu a taláru?

Ne. Bylo to v závěru pro mě už opravdu náročné a rád jsem si oddechl. Teď jezdím v čase letních promoci pravidelně se ženou na dovolenou, takže to ani moc neprožívám.

Zajímal jste se o historii pedelů, odkud se tento post vzal?

Něco málo jsem se o tom dozvěděl. Pedel vždy býval nějaký domovník nebo správce univerzitní budovy. V dávných dobách snad fungoval i jako prostředník mezi studenty a profesory při případných sporech. Traduje se, že to nemá být akademik, proto jsem svého nástupce hledal také mezi netitulovanými. Pedelství se podle mě přenáší od nepaměti jako staré umělecké řemeslo, z pedela na pedela, ústně a bez příruček.

Děkujeme za rozhovor.

Gerhard Geisler

***1943, Liberec**

Vyučil se kovomodelářem v Liberci, své oblíbené povolání záhy ze zdravotních důvodů opustil, roku 1976 přišel na fakultu strojní liberecké VŠST, pak přešel na fakultu textilní na tehdejší katedru oděvnictví a robotiky (dnes katedra oděvnictví). Dosud zde pracuje jako technik a mechanik, podílí se na údržbě a výrobě přístrojového vybavení dílen a laboratoří a pomáhá také při řešení diplomových úkolů. Dvaadvacet let byl univerzitním pedelem. Mezi jeho koníčky od dětství patří letecké modelářství, přes tři dekády vedl modelářský kroužek a dodnes provozuje rádiově řízené modely. „Postupně jsem opustil motory a přešel k tichému letu, časem k tomu tak člověk dojde.“